

Informationsblad om Vaskulär demens

Vad orsakar sjukdomen?

Alla orsaker bakom vaskulär demens är inte helt klarlagda. En i högsta grad bidragande är dock försämrad blodcirkulation i åderförkalkade blodkärl, vilket i sin tur skadar hjärnceller. Som en riskfaktor för att utveckla sjukdom brukar räknas högt blodtryck, sockersjuka, hjärt- och kärlsjukdom, (t.ex. kärlkramp, hjärtinfarkter, flimmerrytm på hjärtat, tidigare stroke och andra cirkulationsstörningar i hjärnan).

Hur yttrar sig sjukdomen?

Hjärnans olika delar har olika funktioner. Blodkärl finns i hela hjärnan. Symtomen vid vaskulär demens blir därför mer skiftande än vid andra demenstyper, beroende på vilka områden som blir skadade. Pannloberna t ex, har med vår personlighet att göra. Uppstår skador där blir personlighetsförändring ett framträdande drag. Skadas hjässloberna försämras vår förmåga att analysera, tolka och förstå. Det kan resultera i svårigheter att hitta i omgivningen, känna igen personer - även närstående, förstå instruktioner och tolka avstånd. Det kan vara problem att känna hur kroppen är placerad när man skall sätta sig på en stol. Talet kan bli lägre och språket ibland omständigare. Försämrat minne orsakas som regel av skador i tinningloberna. Vid skador i vänster hjärnhalva påverkas oftast talfunktioner.

Vid vaskulär demens insjuknar personen ofta relativt plötsligt, ibland i direkt anslutning till stroke eller mindre genombldningsstörning. Orsak till fall hos äldre personer är inte så sällan cirkulationsrubbingar i hjärnan. Förloppet vid vaskulär demens brukar beskrivas som trappstegsliknande, d.v.s. man kan ofta ange när sjukdomen började samt när försämring skett. Undantag finns dock. Vid vaskulär demens är man ofta medveten om sin minnesstörning. Vissa dagar fungerar man bättre, nästan som tidigare, andra sämre. Förvirringstillstånd kan förekomma, speciellt vid extra påfrestningar som feber eller annan sjukdom, trötthet, stress eller byte av miljö. Många klagar dessutom över yrsel och/eller huvudvärk. Oftast finns en ökad blödighet, man gråter oftare, är mera lätttrörd. Symtomen vid vaskulär demens är mycket individuella och graden av demens varierar kraftigt. Många har endast en lätt funktionsstörning och kan i princip leva sitt liv som tidigare med lite hjälp. Andra blir ganska snabbt försämrade och kan behöva mer hjälp.

Vaskulär demens påverkar förmågan att köra bil och använda vapen. Läkaren är därför skyldig att värdera den drabbades lämplighet till körkorts- resp. vapeninnehav.

Vilken behandling finns mot vaskulär demens?

Hittills har ingen behandling för hjärnsymtomen funnits. Att som vid stroke och hjärtinfarkt behandla riskfaktorer, sköta sin diabetes, behandla högt blodtryck, undvika rökning, d.v.s. förebygga en försämrad blodcirkulation är viktigt. Vissa psykiska symtom som ibland kan förekomma vid vaskulär demens kan ofta framgångsrikt behandlas.

Mer information

Vill du veta mer och har tillgång till dator kan du gå in på följande sidor:

www.demenscentrum.se

www.1177.se